

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2024/587

z 12. februára 2024,

ktorým sa stanovuje výnimka z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115, pokiaľ ide o uplatňovanie normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (normy GAEC) 8, dátumy oprávnenosti výdavkov na príspevok z EPFZ a pravidlá týkajúce sa zmien strategických plánov SPP pre zmeny určitých ekoschém v roku podávania žiadostí 2024

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 148 ods. 1,

keďže:

- (1) Podľa článku 13 nariadenia (EÚ) 2021/2115 majú členské štáty zabezpečiť, aby boli všetky poľnohospodárske plochy vrátane pôdy, ktorá sa už nevyužíva na účely produkcie, udržiavané v dobrom poľnohospodárskom a environmentálnom stave a aby pre každú normu GAEC uvedenú v prílohe III k danému nariadeniu stanovili na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni minimálne normy pre poľnohospodárov a iných prijímateľov, a to v súlade s hlavným cieľom uvedených noriem, ako sa uvádzajú v danej prílohe.
- (2) V prvej požiadavke normy GAEC 8 sa stanovuje, že poľnohospodári vyčlenia určitý minimálny podiel svojej ornej pôdy na neproduktívne plochy a prvky. V prílohe III k nariadeniu (EÚ) 2021/2115 sa stanovujú tri možnosti, ktoré môžu členské štáty navrhnúť poľnohospodárom na splnenie tejto povinnosti. Hlavným cieľom normy GAEC 8 vrátane druhej, tretej a prípadne štvrtej požiadavky je zachovanie neproduktívnych prvkov a plôch s cieľom zlepšiť biologickú diverzitu v poľnohospodárskych podnikoch.
- (3) Súbežne so zvýšením ambícií v oblasti životného prostredia v ekologickej architektúre, ktorá bola súčasťou nedávnej reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky, čelia poľnohospodári mimoriadne veľkému počtu ťažkostí a neistôt. Minulý rok sa vyznačoval najmä veľkým počtom extrémnych meteorologických javov vrátane sucha a záplav v rôznych častiach Únie. Tieto javy ovplyvňujú výnosy aj príjmy a takisto vykonávanie a načasovanie bežných poľnohospodárskych činností a potreba prispôbiť sa novým podmienkam vyvoláva na poľnohospodárov veľký tlak. Vysoké ceny energií a vstupov v dôsledku ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine, náklady na živobytie/inflácia, zmenené medzinárodné obchodné toky a nutnosť podporovať Ukrajinu viedli k ďalšej neistote a tlaku na trhu.
- (4) V poslednom čase poľnohospodári čelia poklesu príjmov a v porovnaní s rokom 2022 došlo najmä k prudkému poklesu cien obilnín. Hodnota produkcie obilnín v EÚ27 klesla z 80,6 miliardy EUR v roku 2022 na 58,8 miliardy EUR v roku 2023, čo je zníženie o 27 % spôsobené poklesom cien obilnín.
- (5) Vzhľadom na tento súbeh geopolitických udalostí a extrémnych poveternostných javov čelia poľnohospodári ťažkostiam pri dodržiavaní požiadavky vyčlenia určitý minimálny podiel ornej pôdy na neproduktívne plochy a prvky, čo môže mať v niektorých prípadoch významný krátkodobý vplyv na ich príjmy a ohroziť životaschopnosť ich činností.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>.

- (6) Členské štáty by preto mali mať možnosť rozhodnúť, že pokiaľ ide o rok podania žiadosti 2024, poľnohospodári môžu výnimočne a dočasne splniť prvú požiadavku normy GAEC 8 alternatívnym spôsobom. Táto možnosť, ktorá umožňuje poľnohospodárom a iným príjemcom splniť prvú požiadavku uvedenej normy tak, že vyčlenenia minimálny podiel aspoň 4 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku na neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom a/alebo na plodiny viažuce dusík a/alebo medziplodiny, by zlepšila životaschopnosť poľnohospodárov tým, že by im poskytla väčšiu flexibilitu, pokiaľ ide o plochy, ktoré možno využiť na splnenie povinnosti vyčleniť určitý podiel ornej pôdy na zlepšenie prínosov pre biologickú diverzitu. Tým by sa menej obmedzoval spôsob, ako môžu poľnohospodári využívať ornú pôdu, a znížili by sa straty príjmu, pričom by sa zároveň zabezpečili niektoré environmentálne prínosy.
- (7) Plodiny viažuce dusík a medziplodiny prinášajú celý rad environmentálnych prínosov pre zdravie pôdy vrátane biologickej diverzity v pôde a pri obmedzovaní presakovania živín. Ďalšie prínosy pre biologickú diverzitu vyplývajú z požiadavky, aby sa plodiny pestovali bez prípravkov na ochranu rastlín. V prípade pestovania medziplodín bez použitia prípravkov na ochranu rastlín po pestovaní hlavnej plodiny na ploche určenej na splnenie prvej požiadavky normy GAEC 8 by však členské štáty mali uplatňovať váhový koeficient 1 s cieľom zohľadniť rozhodnutia o riadení a sejbe, ktoré už poľnohospodári prijali v súvislosti s rokom podávania žiadostí 2024, ktoré nemožno zmeniť bez vzniku dodatočných nákladov.
- (8) Výnimka by sa mala obmedziť na rok podávania žiadostí 2024 a nemala by mať vplyv na pravidlá po roku 2024 a mala by sa obmedziť na to, čo je nevyhnutne potrebné na riešenie ťažkostí, ktorým čelia poľnohospodári, ako sa uvádza vyššie, aby sa zabránilo neprimeranému ohrozeniu cieľa normy GAEC 8 zlepšiť biologickú diverzitu v poľnohospodárskych podnikoch ako súčasť dlhodobej udržateľnosti odvetvia. Ostatné tri požiadavky normy GAEC 8 uvedené v prílohe III k nariadeniu (EÚ) 2021/2115 vrátane požiadavky týkajúcej sa zachovania krajinných prvkov by sa mali naďalej uplatňovať na rok podávania žiadostí 2024.
- (9) Keďže normy GAEC sú súčasťou východiskových podmienok ekoschéma a agroenvironmentálnych, klimatických a iných záväzkov týkajúcich sa hospodárenia, je vhodné stanoviť pravidlá dodržiavania východiskového scenára, ak členský štát využíva výnimky z uplatňovania prvej požiadavky normy GAEC 8. S cieľom zabezpečiť dodržiavanie všeobecnej zásady, že platby sa poskytujú len na záväzky, ktoré presahujú rámec noriem GAEC, a zachovať ambíciu intervencií, ktoré sú súčasťou ekologickej architektúry spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), by sa malo stanoviť, že platby v rámci ekologických režimov a agroenvironmentálnych, klimatických a iných záväzkov, ktoré sa týkajú hospodárenia na rok podávania žiadostí 2024, by sa mali vykonávať len v prípade tých záväzkov, ktoré presahujú rámec novej možnosti na splnenie prvej požiadavky GAEC 8 stanovenej v tomto nariadení.
- (10) Možnosťou odchýliť sa od uplatňovania uvedenej normy GAEC 8 vymedzenej členskými štátmi v ich strategických plánoch SPP nie je dotknutá povinnosť členských štátov podľa článku 109 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia (EÚ) 2021/2115 zahrnúť do svojich strategických plánov SPP opis vykonávania každej normy GAEC uvedenej v prílohe III k danému nariadeniu a s tým súvisiacich prvkov.
- (11) Aby sa zabezpečila účinnosť výnimiek povolených týmto nariadením s ohľadom na ich účel a keďže poľnohospodári potrebujú prijať rozhodnutia o výseve jarných plodín na rok 2024, rozhodnutie o využití výnimiek by sa malo prijať rýchlo. Členské štáty by preto mali prijať svoje rozhodnutia a oznámiť ich Komisii do 15 dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia prostredníctvom IT systému, ktorý Komisia na tento účel sprístupní v zmysle vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2017/1185 ^(*). Rozhodnutia by sa mali zahrnúť do strategických plánov SPP spolu s prvou žiadosťou o zmenu strategického plánu SPP v súlade s článkom 119 nariadenia (EÚ) 2021/2115. V záujme zabezpečenia včasného vykonávania by rozhodnutia nemali podliehať schváleniu Komisie.

(*) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1185 z 20. apríla 2017, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 a (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o poskytovanie informácií a predkladanie dokumentov Komisii, a ktorým sa menia a zrušujú viaceré nariadenia Komisie (Ú. v. EÚ L 171, 4.7.2017, p. 113, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1185/oj).

- (12) Je nevyhnutné monitorovať využívanie výnimiek. Členské štáty by preto mali Komisii oznámiť príslušné údaje a kvalitatívne posúdenie vplyvu výnimky na účel výnimky a na hlavný cieľ prvej požiadavky GAEC 8.
- (13) Prvá požiadavka normy GAEC 8 je základnou požiadavkou pre niektoré ekoschémy stanovené v strategických plánoch SPP členských štátov. Poľnohospodári, ktorí prijímajú záväzky v rámci ekoschémy, musia spĺňať základné požiadavky na dané ekoschémy, aby mohli dostať zodpovedajúce platby. Ekoschémy, ktoré sú v súčasnosti stanovené v strategických plánoch SPP členských štátov, však nemusia byť vo všetkých prípadoch navrhnuté tak, aby umožnili poľnohospodárom zohľadniť novú možnosť na splnenie prvej požiadavky normy GAEC 8 stanovenej týmto nariadením ako základnú požiadavku pre ekologický režim. Takýto výsledok môže poľnohospodárom brániť v tom, aby prijali záväzky v rámci týchto ekoschémy, pretože by ich neboli schopní kombinovať s novou možnosťou splniť prvú požiadavku normy GAEC 8 stanovenej v tomto nariadení, a preto by mohol ešte viac ovplyvniť životaschopnosť ich činností.
- (14) S cieľom zabezpečiť, aby poľnohospodári, ktorí chcú v roku 2024 prijať záväzky v rámci ekoschémy založených na prvej požiadavke normy GAEC 8, ako sa stanovuje v strategických plánoch SPP, mohli v plnej miere využiť výnimku stanovenú v tomto nariadení, a aby v dôsledku toho mohla táto odchýlka v plnej miere prispieť k zlepšeniu životaschopnosti činností poľnohospodárov, by členské štáty mali mať možnosť zaviesť a uplatniť zmeny týchto ekoschémy včas na podávanie žiadostí v roku podávania žiadostí 2024. Na tento účel by členské štáty mali mať možnosť zaviesť a uplatniť takéto zmeny v strategických plánoch SPP bez predchádzajúceho schválenia daných zmien Komisiou. Táto výnimka z článku 119 nariadenia (EÚ) 2021/2115 by sa mala obmedziť na zmeny, ktoré sú nevyhnutne potrebné na prispôbenie dotknutých ekoschémy, ako sa stanovuje v strategických plánoch SPP, výnimkám z normy GAEC 8 stanovenej v tomto nariadení.
- (15) S cieľom zabezpečiť, aby sa oznámenia o úpravách ekoschémy predkladaných na základe výnimky stanovenej v tomto nariadení Komisii predkladali prostredníctvom rovnakého systému elektronickej výmeny údajov ako žiadosti o zmeny strategických plánov SPP uvedené v článku 119 nariadenia (EÚ) 2021/2115, by členské štáty mali takéto oznámenia predkladať prostredníctvom systému elektronickej výmeny údajov „SFC2021“ uvedeného v článku 3 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/2289 ⁽³⁾.
- (16) Zmeny ekoschémy zavedené a uplatňované členskými štátmi podľa tohto nariadenia by mali podliehať následnému schváleniu Komisiou, aby sa zabezpečila právna istota a riadne fungovanie výkonnostného rámca uvedeného v hlave VII nariadenia (EÚ) 2021/2115. Členské štáty, ktoré využívajú výnimku z článku 119 nariadenia (EÚ) 2021/2115, by preto mali požiadať Komisiu o schválenie zmien ekoschémy vykonaných a uplatnených podľa tohto nariadenia tým, že dané zmeny zahrnú do ďalšej žiadosti o zmenu strategického plánu SPP v súlade s článkom 119 ods. 1 uvedeného nariadenia.
- (17) S cieľom zabezpečiť právnu istotu pre poľnohospodárov, ktorých sa týkajú zmeny ekoschémy na základe prvej požiadavky normy GAEC 8 ako základnej požiadavky v roku podávania žiadostí 2024, ktoré sa vykonali a uplatnili v dôsledku výnimiek stanovených v tomto nariadení, by sa mali stanoviť pravidlá týkajúce sa načasovania a obsahu oznámení o zmenách uvedených ekoschémy Komisii.
- (18) Keďže zmeny ekoschémy založené na prvej požiadavke normy GAEC 8 ako východiskovej požiadavke, ako sa stanovuje v strategických plánoch SPP členských štátov, môžu mať vplyv na oprávnenosť výdavkov na príspevok z EPZF, s cieľom zabezpečiť plnú účinnosť výnimky z článku 119, je potrebná aj odchýlka od pravidiel stanovených v článku 86 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115, pokiaľ ide o dátum, od ktorého by takéto výdavky boli v dôsledku uvedených zmien oprávnené.

⁽³⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2289 z 21. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115, pokiaľ ide o prezentáciu obsahu strategických plánov SPP a systém bezpečnej elektronickej výmeny informácií (Ú. v. EÚ L 458, 22.12.2021, s. 463, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/2289/oj).

- (19) Keďže rozhodnutia členských štátov sa musia prijať v dostatočnom časovom predstihu pred rozhodnutiami poľnohospodárov o výseve na jar 2024, toto nariadenie by malo z dôvodu naliehavosti nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (20) Výbor pre spoločnú poľnohospodársku politiku nevydal stanovisko v lehote stanovenej jeho predsedom,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Výnimka z prvej požiadavky normy GAEC 8 na rok podávania žiadostí 2024

1. Odchylné od prvej požiadavky stanovenej v norme dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy (GAEC) 8 môžu členské štáty rozhodnúť, že v roku podávania žiadostí 2024 môžu poľnohospodári a iní prijímatelia, na ktorých sa uvedená norma vzťahuje, splniť prvú požiadavku uvedenej normy tak, že vyčlenia minimálny podiel aspoň 4 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku na:

- neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom a/alebo
- na plodiny viažuce dusík a/alebo
- na medziplodiny.

Medziplodiny a plodiny viažuce dusík sa pestujú bez použitia prípravkov na ochranu rastlín. V prípade medziplodín členské štáty použijú váhový koeficient 1.

Rozhodnutia prijaté členskými štátmi pri uplatňovaní odseku 1 sa uplatňujú od 1. januára 2024.

2. Na účely ekoschém uvedených v článku 31 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a agroenvironmentálnych, klimatických a iných záväzkov týkajúcich sa hospodárenia, ktoré sú uvedené v článku 70 daného nariadenia a stanovené členskými štátmi v ich strategických plánoch SPP na rok podávania žiadostí 2024, členské štáty prijímajúce rozhodnutia uvedené v odseku 1 tohto článku zabezpečia, aby sa v prípade, že sa poľnohospodár rozhodne splniť prvú požiadavku normy GAEC 8 založenú na požiadavke uvedenej v odseku 1, platby vykonali len v prípade záväzkov, ktoré presahujú rámec uvedenej požiadavky, ako sa stanovuje v článku 31 ods. 5 prvom pododseku písm. a) a článku 70 ods. 3 prvom pododseku písm. a) uvedeného nariadenia.

Článok 2

Lehota, oznámenie rozhodnutí a ich uplatňovanie

Členské štáty, ktoré sa rozhodnú využiť výnimku uvedenú v článku 1 ods. 1, oznámia Komisii rozhodnutie prijaté podľa uvedeného odseku prostredníctvom IT systému, ktorý Komisia na tento účel sprístupní v zmysle vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2017/1185 do 15 dní od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Členské štáty zahrnú rozhodnutie prijaté podľa článku 1 ods. 1 tohto nariadenia do oddielu 3.10 o podmienenosti a norme GAEC strategických plánov SPP ako súčasť prvej žiadosti o zmenu strategického plánu SPP v súlade s článkom 119 nariadenia (EÚ) 2021/2115 po oznámení podľa prvého pododseku.

Rozhodnutia prijaté podľa článku 1 ods. 1 tohto nariadenia nepodliehajú schváleniu zo strany Komisie uvedenému v článku 119 ods. 10 nariadenia (EÚ) 2021/2115.

Členské štáty, ktoré využívajú výnimku uvedenú v článku 1 ods. 1, zahrnú do výročnej správy o výkonnosti uvedenej v článku 134 nariadenia (EÚ) 2021/2115, ktorá sa má predložiť 15. februára 2025, údaje o využívaní výnimky.

Článok 3

Výnimky z článku 86 ods. 2 a článku 119 nariadenia (EÚ) 2021/2115 v roku podávania žiadostí 2024

1. Odchylné od článku 119 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a bez toho, aby bol dotknutý článok 1 ods. 2, členské štáty, ktoré sa rozhodnú využiť výnimku uvedenú v článku 1 ods. 1, môžu bez predchádzajúceho súhlasu Komisie vykonať a uplatniť zmeny ekoschém uvedených v článku 31 nariadenia (EÚ) 2021/2115 a stanovených v strategických plánoch SPP, ktoré sú založené na prvej požiadavke normy GAEC 8 ako východiskovej požiadavke, pokiaľ ide o rok podávania žiadostí 2024.

Tieto zmeny sa obmedzujú na tie prvky ekoschém uvedených v prvom pododseku, ktoré sú nevyhnutne potrebné na zabezpečenie toho, aby poľnohospodári, ktorí prijímajú záväzky v rámci týchto ekoschém, mohli dané záväzky kombinovať s možnosťami splnenia prvej požiadavky normy GAEC 8 stanovenej v článku 1 ods. 1.

2. Členské štáty stanovujú dátum začiatku uplatňovania zmien uvedených v odseku 1, aby sa poľnohospodárom poskytol dostatočný čas na to, aby dané zmeny zohľadnili.

3. Členské štáty oznámia Komisii zmeny uvedené v odseku 1 v čase, keď ich začnú uplatňovať.

Oznámenie sa predkladá prostredníctvom systému elektronickej výmeny údajov „SFC2021“. Oznámenie obsahuje opis zmien vykonaných v ekoschémach uvedených v prvom odseku a vysvetlenie dôvodov, prečo sú dané zmeny nevyhnutne potrebné, ako sa vyžaduje v odseku 1.

4. Členské štáty môžu využiť výnimku uvedenú v odseku 1 len raz.

5. Členské štáty zahrnú zmeny uvedené v odseku 1 do ďalšej žiadosti o zmenu strategického plánu SPP v súlade s článkom 119 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/2115.

6. Odchylné od článku 86 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/2115 sú výdavky, ktoré sa stanú oprávnenými v dôsledku zmien strategických plánov SPP uvedených v prvom odseku, oprávnené na príspevok z EPZF odo dňa oznámenia uvedeného v odseku 3.

Článok 4

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 12. februára 2024

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN